

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1421/06
28.06.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Михаила Рулића, Николе Станојевића, Звездане Луговац и Слободана Дражића, чланова већа у спору по тужби тужиље АА, коју заступа пуномоћник АБ, адвокат, против тужених ББ, кога заступа привремени заступник БА, те тужених ВВ, адвокат и малодобног ММ кога као законски заступник заступа мајка ВВ, адвокат, ради побијања правних радњи дужника, вредност спора 936.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против решења Окружног суда у Новом Саду, пословни број Гж. 2233/2005 од 2.2.2006. године, у седници већа одржаној дана 28.6.2006. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ, ревизија тужиље АА, УКИДАЈУ решење Окружног суда у Новом Саду пословни број Гж. 2233/2005 од 2.2.2006. године и решење Општинског суда у Бачкој Паланци пословни број П. 996/04 од 13.12.2004. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Општинског суда у Бачкој Паланци пословни број П. 996/04 од 13.12.2004. године, тужба тужиље поднета првостепеном суду 8.12.2004. године против тужених одбачена је као недозвољена и због непостојања правног интереса за подношење тужбе.

Окружни суд у Новом Саду решењем пословни број Гж. 2233/2005 од 2.2.2006. године, одбија као неосновану жалбу тужиље и потврђује поменуто првостепено решење.

Против другостепеног решења благовремену и дозвољену ревизију изјављује тужила. Ревизију изјављује због погрешне примене материјалног права.

Тужени не подносе одговор на ревизију тужиље, а Републички јавни тужилац се о изјављеној ревизији није изјаснио.

Испитујући другостепено решење на начин прописан чланом 386. Закона о парничном поступку само у оном делу у коме се ревизијом побија и у границама ревизијских разлога, пазећи по службеној дужности на битне повреде из члана 354. став 2. тачка 11. процесног закона и правилну примену материјалног права, ревизијски суд налази да је ревизија тужиље основана.

Нижестепена решења нису захваћена битном повредом из члана 354. став 2. тачка 11. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, а ревидент не указује на друге битне повреде.

Предмет спора је тужба за утврђење којом се тражи да се утврди да пресуда Општинског суда у Новом Саду П. 1851/04 од 15.3.2004. године нема правно дејство у односу на тужилу у делу потребном за намирење њеног потраживања у предмету извршења првостепеног суда И. бр. 22/04. Нижестепени судови су о тужбеном захтеву одлучили на основу чињеничног стања које произилази из првостепеног списка и доказа у њему. Утврдили су да је пред првостепеним судом у току поступак извршења по предлогу тужиље као повериоца против првотуженог ББ као дужника. Решење се проводи ради наплате тужилиних потраживања према првотуженом као дужнику у износу од 45.000,00 динара са каматом почев од 18.10.1999. године па до исплате и парничних трошкова и трошкова извршења са каматама. Намирење извршне тражбине проводи се на сувласничком делу непокретности првотуженог као дужника уписаној у зк. уложак бр. аа КО ГГ, парцела вв од 551м2 на којој је сазидана стамбена зграда. У теретном "Ц" листу уписано је провођење поменутог извршења у предмету првостепеног суда И. 45/01. Првостепени суд извршење по предлогу тужиље као повериоца против првотуженог као дужника проводи сада под бројем И. 22/04. Извршење није проведено. Поступак извршења је у току. Општински суд у Новом Саду је у току трајања поменутог извршења а по тужби ВВ и малодобног ММ (у спору по тужби тужиље друго и трећетужених) против туженог ББ (у спору по тужби тужиље првотуженог) пресудом П. 1857/04 од 15.3.2004. године обавезао туженог ББ да на име свог дела доприноса за издржавање своје деце у овом спору тужених ВВ и малодобног ММ, плаћа ВВ 5.000,00 динара месечно а малодобном ММ 3.000,00 месечно све док за то постоје законски услови. Истом пресудом обавезан је да за остале обавезе од јуна 1994. године па до фебруара 2004. године плати одједном, а будуће рате сваког од првог до десетог у месецу. На основу ове пресуде као извршне исправе деца првотуженог ББ као извршни повериоци подносе предлог за извршење првостепеном суду. Предлогом за извршење траже да се намирење из извршне исправе – поменутог пресуде изврши исплатом износа од 936.000,00 динара са законском каматом од дозволе извршења до исплате и трошкова извршења путем намирења на већ поменутом сувласничком делу непокретности ББ, њихова оца и туженика и тужилина дужника у извршном поступку. Предложено извршење је одређено и дозвољено решењем првостепеног суда И. бр.

извршном поступку. Предложено извршење је одређено и дозвољено решењем првостепеног суда к. бр. 213/04.

На основу тако утврђеног чињеничног стања је одлучено о тужбеном захтеву. Тужба је одбачена као недозвољена.

Првостепени суд тужбу одбацује са разлога што првостепена пресуда Општинског суда у Новом Саду П. бр. 1857/04 од 15.3.2004. године у смислу члана 334. став 2. Закона о парничном поступку производи правно дејство само према странкама у том спору. Како тужила није странка у том спору и пресуда у односу на њу стога не производи правно дејство па отуда нема ни правни интерес за утужење. При том истиче да тужила тужбом заправо покушава да промени редослед намирења из сувласничког дела непокретности првотуженог као дужника противно члану 11. Закона о извршном поступку. Обзиром да се тужбом тражи поступање првостепеног суда у извршном предмету И. бр. 22/04 који није странка у предмету извршења тужба и са тог разлога по оцени првостепеног суда недозвољена.

Другостепени суд одбија жалбу тужиле и потврђује поменуто првостепено решење прихватајући разлоге за одбацивање дате у образложењу првостепеног решења и указивањем да се у смислу члана 280. Закона о облигационим односима тужбом може тражити побијање правних радњи туженика, али не и првостепене пресуде Општинског суда у Новом Саду која се не може сматрати и правном радњом дужника.

Ревидент у ревизијским разлозима основано оспорава разлоге нижестепених судова на којима је одлучено одбацивањем тужбе као недозвољеним. Супротно разлозима нижестепених судова, ревизијски суд сматра да је изражено правно резонување нижестепених судова погрешно. Без упоришта у материјално-правним и процесним нормама. Није спорно да поменута пресуда Општинског суда у Новом Саду производи правно дејство између странака у спору, а то су у овом спору сва три тужена. Међутим, она посредно може производити правно дејство и према тужили. Производи га уколико се поменутом пресудом као извршном исправом угрожава намирење тужиле на потраживању из сувласничког дела непокретности првотуженог, из које непокретности се намирују и друго и треће тужени као повериоци сада заједничког дужника тужиле и друго и трећетуженог у овом спору. На основу пресуде као извршне исправе по самом закону *ex lege* се помера редослед намирења. Друго и треће тужени се по редоследу намирења у смислу члана 163. став 1. тачка 3. раније важећег савезног Закона о извршном поступку и у смислу члана 140. став 1. тачка 2. сада важећег Закона о извршном поступку намирују као повериоци са редоследом намирења пре тужилина намирења. Услед тога, тужила има право на тужбу са тако одређеним тужбеним захтевом. Право на такво одређење тужбеног захтева извире из материјално правних норми. Из њеног права на побијање дужникових правних радњи прописаног члана 280-285. Закона о облигационим односима. То подразумева да је тужба дозвољена јер се у суштини побијају правне радње дужника које су довеле или би могле довести до доношења пресуде Општинског суда у Новом Саду на штету тужиле као повериоца. Судска пресуда као извршна исправа може бити резултирана и недозвољеним располагањима странака, које у суштини имају и неки други сакривени циљ, попут честог циља у парницама усмереним на онемогућавање или осујећење извршења на стварима дужника на којима трећа лица полажу својинска права. То подразумева да је тужба процесно дозвољена а да се о њеној основаности мора одлучивати применом терета доказивања и по проведеном поступку по тужби.

Нижестепени судови су на основу погрешно израженог правног става одлучили одбацивањем тужбе, пропуштајући због тога да утврде у меритуму битне чињенице за одлучивање о тужбеном захтеву.

Побијање правних радњи дужника у смислу поменутих одредби из Закона о облигационим односима, подразумева пре свега утврђење да ли намирењем потраживања из извршне исправе поменуте пресуде Општинског суда у Новом Саду угрожава намирење тужилине извршне тражбине и сувласничког дела непокретности дужника. То је прва претпоставка за даље одлучивање о тужбеном захтеву у смислу члана 280. став 1. и 2. Закона о облигационим односима. Терет доказивања је на тужили. Уколико се утврди да се из предметне непокретности по намирењу приоритетних повериоца и Закона о извршном поступку, а то су у овом спору друго и трећетужени, тужила не може да се намири делимично или у целости, треба затим утврђивати чињенице везане за доношење извршне исправе која је угрозила тужилино намирење. Те чињенице би заправо представљале побијање правних радњи тужилина дужника у спору првотуженог предузетих на штету тужиле као повериоца. У том циљу треба прибавити спис Општинског суда у Новом Саду П. бр. 1857/04, извршити увид у исти и на основу њега а по потреби других доказа утврдити да ли је тужилин дужник Јовица у предмету предузимао процесне и фактичке радње (ако је на пример споразумни развод брака) које су могле довести до доношења поменуте пресуде као извршне исправе на штету тужиле као повериоца. При том ће се посебно ценити како и на који начин је тужени у том спору као отац деце пристао и обавезао се да им плати десетогодишње издржавање уназад те припада ли то издржавање деци, или пак неком другом. У том смислу треба посматрати услове побијања и ценити их у вези са чланом 281. став 1. и 2. Закона о облигационим односима. Пасивну легитимацију тужених првостепени суд ће утврђивати у смислу члана 283. став 2. ЗОО.

Након што утврди ревизијски решењем указане битне чињенице за мериторно одлучивање у тужбеном захтеву а по потреби и друге важне чињенице за то одлучивање, првостепени суд ће поново одлучити о тужбеном захтеву и трошковима спора.

Ревизијски суд је о ревизији тужиле одлучио применом раније важећих процесних одредби из савезног Закона о парничном поступку, а на основу одредбе члана 491. став 4. сада важећег републичког Закона о

парничном поступку.

Ревизијско решење донето је применом члана 395. став 2. а у вези са чланом 400. став 4. савезног Закона о парничном поступку.

Председник већа - судија

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

СМ